

матер. міжнар. наук.-практ. конфер. (Одеса, 19 трав. 2017 р.). Одеса, 2017. С. 294–296.

3. Гуманізація кримінального судочинства шляхом розвитку елементів служби пробації та реалізації програм примирення потерпілих та правопорушників: метод. матер. / за заг. ред. Н. М. Прокопенко. Київ: БО «Український Центр Порозуміння», 2007. 65 с.

4. Романенко В. Ще один крок назустріч пробації. Закон і обов'язок. 2007. № 14–15. С. 3.

5. Беца О. В. Зарубіжний досвід застосування пробації в ювенальній юстиції. Відновне правосуддя в Україні. 2005. № 1-2. С. 134–146.

6. Книженко О. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням за кримінальним правом України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 Харків, 2003. 19 с.

7. Далматова Г. А. Сучасний стан і тенденції розвитку інституту звільнення від відбування покарання з випробуванням. Боротьба з організованою злочинністю і корупцією (теорія і практика). 2012. № 2. С. 310–316.

8. Квасневська Н. Д. Законодавчі орієнтири запровадження в Україні інституту пробації. Наше право. 2013. № 3. С. 139–146.

9. Книженко О. О. Звільнення від відбування покарання з випробуванням за кримінальним правом України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 Харків, 2003. 19 с.

ВИДИ БЕЗОПЛАТНИХ СУСПІЛЬНО КОРИСНИХ РОБІТ, ЯКІ ВИКОНУЮТЬ ЗАСУДЖЕНІ ДО ГРОМАДСЬКИХ РОБІТ

Хлистік М. А.

*старший викладач кафедри права
Академії рекреаційних технологій і права*

Озеруга О. В.

*викладач кафедри права
Академії рекреаційних технологій і права
м. Луцьк, Україна*

Громадські роботи як вид кримінального покарання застосовуються в Україні з 2001 року. Проте незважаючи на відносно тривалий період існування цього покарання у вітчизняній пенітенціарній системі, на сьогодні ще залишаються певні проблемні питання, які виникають під час

виконання громадських робіт як у працівників уповноважених органів з питань пробації, так і у представників місцевих органів влади.

Відповідно до статті 56 Кримінального кодексу України, громадські роботи полягають у виконанні засудженим у вільний від роботи чи навчання час безоплатних суспільно корисних робіт, вид яких визначають органи місцевого самоврядування. Встановлюються громадські роботи на строк від шістдесяти до двохсот сорока годин і відбуваються не більш як чотири години на день [1].

Повноваження щодо забезпечення виконання покарання у виді громадських робіт законодавець покладає на уповноважений орган з питань пробації [2].

Відповідно до Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, затвердженого наказом Міністерства юстиції України від 29 січня 2019 року № 272/5, «органи місцевого самоврядування визначають види безоплатних суспільно корисних робіт, які можуть виконувати засуджені до громадських робіт, а також перелік підприємств, установ, організацій, на об'єктах яких здійснюється виконання безоплатних суспільно корисних робіт. До громадських робіт належать роботи з благоустрою населених пунктів (участь у заходах з санітарного очищення території, її озеленення, ремонт об'єктів благоустрою тощо), участь у діяльності, спрямованій на вирішення соціальних проблем регіону (участь у соціальних проектах громадських, благодійних організацій), виконання завдань, які належать до компетенції комунальних підприємств, що не потребує наявності відповідної спеціалізації тощо» [3].

Як свідчить аналіз окремих рішень органів місцевого самоврядування, зазвичай види робіт для засуджених до громадських робіт переглядаються щороку, проте нечасто змінюються. Найчастіше до видів суспільно корисних робіт, які можуть виконувати засуджені до громадських робіт, включають роботи із благоустрою території населених пунктів: прибирання та озеленення території, кладовищ, зон відпочинку і туризму, подорожніх смуг, пам'яток архітектури, історії та культури; вирубка чагарників вздовж доріг; прибирання снігу та підсипання доріг в зимовий час біля громадських об'єктів на території селища та сіл громади; прибирання території населених пунктів від твердих побутових відходів тощо [4; 5; 6]. Окремі органи місцевого самоврядування затверджують своїм рішенням вичерпний перелік робіт [4; 7], а є й такі, які крім конкретних визначених робіт зазначають окремим пунктом, наприклад, наступне: «інші загальнодоступні види трудової діяльності, які мають економічну, соціальну та екологічну користь для певної адміністративно – територіальної одиниці та сприяють соціальному розвитку, мають тимчасовий характер та можуть використовуватися на

умовах неповного робочого часу» [5]; «інші підсобні роботи, які мають соціальну направленість, відповідають потребам територіальної громади та сприяють її соціальному розвитку» [6].

Не завжди органи місцевого самоврядування включають до переліку суспільно корисних робіт участь засуджених у соціальних проєктах громадських, благодійних організацій, проте у рішеннях окремих з них можна зустріти такі роботи, як «догляд та надання допомоги особам похилого віку, ветеранам війни, учасникам бойових дій та їх сім'ям, особам з інвалідністю, дітям-сиротам, а також хворим в закладах охорони здоров'я; роботи по заготівлі дров, збору врожаю, проведення сільсько-господарських робіт сім'ям мобілізованих громадян, сім'ям загиблих військовослужбовців, ветеранам війни та праці, інвалідам та самотнім, малозабезпеченим громадянам» [6].

На нашу думку, органам місцевого самоврядування з урахуванням пропозицій уповноважених органів з питань пробації варто розширити перелік видів безоплатних суспільно корисних робіт, які можуть виконувати засуджені до громадських робіт. При цьому слід звернути увагу на Рекомендацію СМ/Rec (2010)1 Кабінету Міністрів державам-членам про Правила Ради Європи про пробації, у пункті 51 якої йдеться про те, що «службі пробації необхідно розширювати застосування громадських робіт для того, щоб передбачати широке коло видів робіт для розвитку різних трудових навичок і вирішення різноманітних проблем засуджених, зокрема, мають бути передбачені види робіт для жінок, інвалідів, молоді, літніх людей» [8].

Література:

1. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#n268>.
2. Кримінально-виконавчий кодекс України від 11.07.2003 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1129-15#n100>.
3. Про затвердження Порядку здійснення нагляду та проведення соціально-виховної роботи із засудженими до покарань, не пов'язаних з позбавленням волі: наказ Міністерства юстиції України від 29.01.2019. № 272/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0120-19>.
4. Про затвердження на 2019 рік переліку видів робіт та об'єктів міста для відбування громадських робіт засудженими та порушниками: рішення Луцької міської ради від 27.03.2019 № 55/43. URL: <https://www.lutskrada.gov.ua/documents/pro-zatverdzhennia-na-2019-rik-pereliku-vydiv-robit-ta-ob-iektiv-mista-dlia-vidbuvannia-hromadskykh-robit-zasudzhenyumy-ta-porushnykamy>.
5. Про затвердження переліку видів робіт та об'єктів на території селищної ради для відбування покарання у виді громадських робіт

засудженими та порушниками на яких накладено стягнення у виді громадських робіт: рішення сесії Холминської територіальної громади від 24.02.2021р. № 13-3/VIII. URL: <https://holmsr.gov.ua/docs/646019/>.

6. Про затвердження переліку видів робіт та об'єктів на території селищної ради для відбування покарання у вигляді громадських робіт засудженими та порушниками, на яких накладено стягнення у вигляді громадських, виправних та суспільно корисних робіт: рішення виконавчого комітету Локачинської громади від 05.01.2001р. № 5. URL: <https://lokachynska-gromada.gov.ua/docs/686815/>.

7. Про визначення видів робіт та переліку об'єктів для відбування засудженими до громадських робіт та порушниками на яких накладене адміністративне стягнення у вигляді громадських робіт та суспільно-корисних робіт: рішення виконавчого комітету Варвинської селищної ради від 09.12.2020р. № 121. URL: <https://varvynska-gromada.gov.ua/docs/568109/>.

8. Правила Ради Європи про пробацію: Рекомендація CM/Rec (2010) 1 від 20.01.2010. URL: <https://rm.coe.int/16806f4097>.

ЩОДО НЕОБХІДНОСТІ ПОВЕРНЕННЯ НАУКОВОЇ РАДИ У СИСТЕМУ ДКВС УКРАЇНИ ТА ОРГАНІВ ПРОБАЦІЇ

Щербаков В. В.

кандидат юридичних наук,

доцент кафедри цивільно-правових дисциплін

Міжнародного економіко-гуманітарного університету

імені академіка Степана Дем'янука,

суддя

Рівненського окружного адміністративного суду

м. Рівне, Україна

У сучасних умовах на зміст державної політики України у зазначеній сфері суспільних відносин суттєво впливає відсутність у системі ДКВС України та органів пробації Наукової ради [1], яка б супроводжувала процес реалізації на всіх рівнях (концептуальному, нормативному, управлінському, правозастосувальному) [2 с.23] положень відповідної Концепції реформування органів та установ виконання покарань [3 с.79]. Така Рада була створена у 2005 році після прийняття Закону України «Про Державну кримінально-виконавчу службу України», у ч. 2 ст. 7 якої було зазначено, що центральний орган виконавчої влади з питань